

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub. ↓
pusmečiui 1 rub. *
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap. *
pusmečiui 70 kap. †

Rėdaktija Kaune.
REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS
kunigas pralotas Antanas Karosas

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapjo 20 kap.

№ 48.

Kaunas Lapkričio 15 (28) d. 1906

Pirmi metai.

Lietuviai Katalikai!

Neapleiski rinkimų. Stokite visi kas tik tur teisę rinkti.
Rinkkite vyrus, mylinčius Dievą ir tėvynę!

„Draugija“

Literatūros, mokslo ir politikos laikraštis, pradės eiti prieš Kalėdas iš Kauno syki per mėnesį. Kaina metams 6 rub., pusmečiui 3 rub. atskiras numeris 60 kap.

Prenumeratą priima „Draugijos“ leidėjas ir redaktorius

Kun. A. Dambrauskas.

IŠĖJO NAUJAS

Kauno kalendorius 1907 met.,

parupintas šv. Kazimiero Draugijos.

Svarbesnieji straipsniai:

Duma ir jos atstovų rinkimas, Visuomeniškosios labdarybės sutvarkymas; Planėtos, Pienas ir k.

KALENDORIŲ PUOŠIA DAILŲ VAIZDELIAI.

Kaina 25 kap.

„NEDĖLDIENIO SKAITYMAS“

eis sekančiuose 1907 metuose tomis pačiomis išlygomis, kaip ir šimet. Davinės suprantamai parašytus straipsnius, visokias žinias iš Lietuvos, Rusijos ir iš kitų kraštų. Aiškins žemės klausimą, darbininkų padėjimą, ir kitokius svarbius lietuvių reikalus. Be to—prie kiekvieno numerio duos **evangeliją su pamokslu.** Nuo Naujų metų „Ned. Sk.“ 2 pusėm bus padidintas. Kaina pasiliks ta pati: metams su parsiantimu 2 rub., pusmečiui 1 rub.

Meldžiame skaitytojų nesivėlinti su mūsų laikraščio išsirušymu. Prie sekančio numerio pridėsime atspaudintus užsirašymo blankus, kur užteks įrašyti vien siunčiamųjų pinigų skaitlių ir adresą (tai yra savo vardą, pavardę ir gyvevimo vietą).

Ar čia rinkti ar ne rinkti į Dumą?

Daugumas pasako: ką bepadės rinkus į Dumą, kad valdžia ir antrąją Dumą išgainios, kaip ir pirmąją kad išgainiojo. Kitasis vėl sako: bepigū butų rinkti, kad tai būtų visuotinas, lygus, slaptas, betarpinis balsavimas, kad butų liuosa prieš rinkimus agitacija, o dabar tegu juos ten nežinau kas, tuos ministrus! Jie susiaurino ir tas rinkimų taisyklės, kurias pats Caras buvo davęs. Perniai galėjom išrinkti pp. Kubilių, Lopa, vaikus į mokslą einančius, gabius vyrus, o dabar štai sako: valstiečiai, jūs tegalite tik tą rinkti, kurs pats ukę veda. Perniai valstiečiai pirkusieji dvarus, galėjo rinkti nors su dvarponiais, o šimet ministrai sako: valstietis, kurs su žemiečių banko pagelba pirkosi žemę, su dvarponiais rinkti negali, tenka sau su valstiečiais, balsuoti gali, bet pats išrinktas būti negali. Arba vėl jaunųjų kunigelių kamendorių tarpe kiek tai yra visa širdimi mylinčių savo žmonelių, tuotarpu jie suvis negali dalyvauti rinkimuose nei su mumis valstiečiais, nei su dvarininkais, nei su miestiečiais. Nevienas mūsų kandidatas, kuogeriausiai į Dumą tinkas, teisman patrauktas. Pav. buvusieji Dumos atstovai ir kiti, ir daug-daug kitokių nepatogumų. Vertesniai, sako, nei nerinkt, kam čia ir nuo darbo begaišiu.

O, broleliai, taip nesakykit. Tiesa, nepergeri rinkimų įstatymai, jie turėtų būti daug geresni. Pagal mano nuomonės, reikėtų ir moteriškoms suteikti balsavimo teisę. Bet šiaip, ar taip, Duma susirinks, nors mes ją ir boikotuotumem. Žiurėkim tiktai! Valdžia visokiais budais steigiasi, kad savo prietelių į Dumą kuo-daugiau prisirinkti. Musų dvarponiai-lenkai vėl seniai jau lūksto, kad ir iš Kauno rėdybos ben 2—3 savuosius į Dumą praveisti. Visokių skyrių socialistai, pirmojon Dumon nerinkti, paskui neįmanė ką daryti iš gailėsio. Užtat dabar ką jie nedaro, kad tik savųjų kandidatų į Dumą išrinkti kuodaugiau. Daro susivažiavimus spauzdina atsišaukimus, į visas puses siuntinėja agitatorius, nesigaili nei kašto, nei vargo, Tadgi mes katalikai-lietuviai, mes krikščionis demokratai taip pat būtina turime rinkimuose dalyvauti, į atstovus rinkti *kuogeriausius žmones, tikrus katalikus, gerus lietuvius, kuolabjousiai apsišvietusius ir iškalbingus*, kad Dumoje nevien gerai balsuotų bet ir gerai kalbėti mokėtų. Gerai pernai metų musų vyskupas rašė: tokius turėsime įstatymus, kokius vyrus į Dumą išrinksime. Tadgi šioke-tokie, visi turime už sąžinės dalyką skaityti prie rinkimų prisidėjimą. Nors reikėtų ir kelias mylias pavažiuoti ir keliatą dienelių nuo darbo sugaišti, bet, viską pametus, eiti į rinkimų vietą ir atiduoti savo balsą, nes kartais nuo vieno tik balso priguli, katros partijos kandidatas taps išrinktas. Atmenu, ką praėjusį pavasarį skaičiau laikraščiuose apie rinkimus Ilukšto mieste. Ilukšto miestas turėjo teisę nuo savęs išrinkti tik *vieną* į gubernijos rinkimus. Žydai pastatė savo kandidatą, katalikai—savo, vieni balsavo ant savojo; kiti—ant savojo. Galų gale, karteles berokuojant, pasirodė, jog katalikų kandidatas vienu balsu gavo mažiau, ir Mintaujon nuvažiavo žydų kandidatas. Mat, nevysi katalikai paslinko nueiti į rinkimų namą. Nors, tiesa, Ilukštoje ir nebuvo priežasties, ko taip katalikams spirties su žydais, kadangi ir katalikų ir žydų kandidatas, vistiek, butų balsavę su latviais išvien prieš baronus. Privedžiau tik paveikslą, kaip kartais svarbu ir vienas tik balsas.

Tadgi į Dumą rinkti rinkit!!!

R. M.

VARDAN TEISYBĖS.

Vakarykščiame 56 „Lietuvos Ukininko“ numeryje atrandame straipsnį apie rinkimus į valstijos du-

mą. Straipsnyje patariama žmonėms, kokie atstovai rinktini o kokie nerinktini.

Tarp kitų „L. Uk.“ neleidžia rinkti į dumą **kunigų**. Gali „L. Ukininkas“ patarti ar ne, tas ar kitas ypatas rinkti į dumą, kaip jam tinkama,—čia dar ne bėda, bet svarbu žinoti priežastis, **dėlko** „L. Ukininkui“ kunigai nepatinka. Štai tos priežastis: „Kunigai yra... konservativai-klerikai...“, priešininkai žmonių valdžios (demokratijos): jie nori patis valdyti žmones o ne būti žmonių valdomi, jie nepripažįsta lygybės žmonių tiesų, yra žydų priešininkai (antisemitai), nepripažįsta visuotinio, lygaus, slapto ir betarpinio balsavimo... jie yra šalininkai cenzūros... jie nekovoja su valdžia, bet veikiau padeda valdžiai kovoti su valdžios priešininkais“ ir t.t.

Klausk dabar, ar teisybę pasakė „L. Ukininkai“, apskelbęs margam svetui tuos savo naujus priesakus. Ne, jis stačiai **pamelavo**.

1-o. Meluoja „L. Uk.“ vadindamas kunigus senosios valdžios bičuliais. Kunigai yra **dumos** arba **parlamento** šalininkai, kunigai trokšta naujosios tvarkos įvykimo; tą savo geismą parodė kunigai **darbais žodžiais ir raštais**, sūdami į pirmąsias kovos eilias ilgomis metų dešimtėmis, kuomet „L. U.“ rašytojai nebuvo dar iš vystyklų išlinde.

2-o. Neteisybę pasakė „K. Uk.“, vadindamas kunigus žmonių liuosybės priešais. Lietuvos kunigai yra **demokratai-krikščionis**; Lietuvos kunigai rupinas žemiškojo (ekonomiškojo) ir doriškojo žmonių, labiau varguolių—beteisių pagerinimu; tam tikslui Lietuvos kunigai reikalauja, kad silpnųjų teisės būtų užtariamoms, idant žmonės patis per savus atstovus galėtų rupinties savo reikalais.

3-o. Prasilenkia su teisybe „L. Uk.“, prikergdamas Lietuvos kunigams netikusį **konservativų-klerikalų** vardą. Lietuvos kunigai tiki į progresą, tai yra geidžia, kad žmonių valdymo reikalai kaskart žengtų vis pirmyn krikščioniškos teisybės, lygybės, liuosybės ir meilės taku, kitaip sakant kunigai tiki į **progresivišką evoliuciją**. Kunigai nepripažįsta revoliucionerių ir agitatorių netikusios valdžios, kuri ne nau da žmonėms, o vien tik pragaištį ir nuopuolį teatneša, gimdydama kraują, ašaras, vargą.

4-o. Klysta „L. Uk.“ klerikalais vadindamas kunigų šalininkus, nemokėdamas atskirti žodžio klerikalo ir klerikalizmo nuo žodžio krikščionies kataliko. Lietuvos kunigai **ne geidžia klerikalizmo**, dėlto kad jie negeidžia ir nepripažįsta dvasiškijos viešpatavimo žemiškuose reikaluose.

5-o. Teisybę pasakė „L. Uk.“ vadindamas kunigus žydų priešininkais, tik prie to žodžio jis turėjo pridurti **politiškais**. Kunigai lygiai kaip ir visi krikščionis, mylėdami žydus kaip savo artimus krikščioniška meile, yra tečiau jų politiškais priešais, tai yra jie niekada nerinks žydo į dumą savo atstovu ir apgynėju, taipogi kaip ir žydas **be intereso** nie-

kada nerinks į savo reikalų apgynėjus ir atstovus krikščionies, nors jis būtų „L. Ukininko“ ar pačios „N. G-ės“ redaktorius.

6. Sako neteisybę „L. Uk.“, tvirtindamas Lietuvos kunigus esant priešais visuotinojo, lygaus, slapto, betarpio balsavimo. Kunigai pripažįsta tą, ką pripažįsta Bažnyčia, o Bažnyčia balsavimo būdą vartoja nuopat savo įsteigimo pradžios, kaip antai vyskupų ir popiežių rinkimuose.

Visi „L. Uk. prikaišiojimai yra, jei neišdygę iš paties rašytojo galvėles, tai be abejo pasiskolinti iš raštpalaikių panašių į „Naujosios Gdynės“ plepalus, tik ne iš tikrojo Bažnyčios mokslo šaltinio pasemti.

Viešai prasilenkė su teisybė „Lietuvos Ukininkas“, viešai turime pataisyti jo klaidą.

Mūsų patarimas:

Rinkkite šviesius, išmintingus, teisingus vyrus krikščionis-demokratų ar kunigus ar nekunigus.

Š.

Šis tas apie socialistus ir keli žodžiai apie naują „Naujosios Gdynės“ platinimą būdą.

Kas nežino, jog pernykštė revoliucija Lietuvoje apsi-reiškė labiausiai monopolijų daužymais, pačtų ir valščiaus kasų plėšimais, „šnipų“ žudymais ir kitokiais panašiais darbais, kurie paprastai esti vadinami kriminališkais prasižen-gimais. Matydami tokius mūsų „didvyrių“—revoliucionierių darbus lietuviai nustebo ir klausinėjo kits kito: kas gi per vieni tie revoliucionieriai, kurie nesigėdi žmones užmušinėti ir svetimą turtą plėšti? Ant to gaudavo atsakymą: tai darą vargšų prieteliai, darbininkų globėjai, bežemių užtarytojai, už laisvę kovotojai, „draugai“ socialistai arba socialdemokratų.

Vienas antras nenorėjo tam tikėti ir klausė: ar gi tai gal būtų Tokiam „netikeliui“, abejojančiam apie naują socialistų valdžią ir nenorinčiam dėti aukas „šventam“ revoliucijos darbui buvo rodoma net tam tikri popieriai *su socialdemokratų antspaudais*. Kaip gi čia netikėsi pamatęs tokį popierį draug su brauningu sau po nosia pakištu? Na, mūsų žmonės žiurėjo į tuos naujosios valdžios „viršiausius paliepinimus“ ir tikėjo, kad viską tai daro ne kas kitas, tik „cicilikai“ arba socialistai.

Vienas tik daiktas lietuviams keistu išrodė. Mat, kaip žmonės nenusikratę dar Dievu, tikėjimu ir doros jausmu, lietuviai nekaip negalėjo suprasti revoliucijos „šventumo“ ir jos veikėjų „garbingumo“. Nevienas sodietis ir net fabriko darbininkas, palaužęs apie tai galvą ir negalėdamas pats išrišti savo abejojimų tame dalyke, nusispiaudavo tik tardamas: Tfu! Velnias žino, kas per vieni tie mūsų socialdemokratų? Jie sakosi neva mūsų užtarytojai, o tuotarpu elgiasi suvis kaip žmogžudžiai ir plėšikai. Sakosi kovoja už teisybę, o tuotarpu patįs jokios teisybės nepripažįsta ir jokių Dievo prisakymų neužlaiko. Kas žin, ar tik čia ne apgavikai kokie? Gal čia ne tikrieji socialistai, gal paprastieji „plėšikėliai“?!

Taip nekuri laiką nevienas lietuvis abejojo ir svyravo. Bet tiems abejojimams greit galą padarė „Naujoji Gdynė“. Ji su pagirtinu atvirumu savo 14-me numeryje patalpino garsingąjį „Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komiteto“ manifestą, kurio 4-as punktą skamba taip:

„Visokie baudimai, valdžios pinigų atėmimėjimai ir aukų rinkimas tedaromas tiksliai tų organizacijų kurioms yra Centro Komitetas leidęs tai daryti“...

Tokiu būdu jau buvo nebegalima toliau abejoti, kad politiškos žmogžudystės ir bankų, pačtų ir valsčių plėšimai —tai socialistų darbas. Ne „Nedėldienio Skaitymas“, ne „Šaltinis“, ne kunigas koks tai pasakė, bet pats viršiausis „Lietuvos Socialdemokratų Komitetas“, prisipažindamas, jog jis „leidęs tai daryti“, t. y. žudyti žmones įturtuosius, uždėlioti ant jų pinigiską pabaudas, atiminėti valdžios pinigų iš bankų, pačtų, valščiaus kasų ir tt. Pati „Naujoji Gdynė“ viešai apie tai pranešė ir net geidė, idant ir kiti laikraščiai tą žinią perspauzdintų. Prašymas tapo išpildytas, bet pagamino socialistams suvis negeistinas pasekmės.

Mat, anas viršminėtasis „Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komiteto“ apskelbimas atvėrė akis net daugumai karščiausiujų „Naujos Gdynės“ platintojų ir skaitytojų. Jie dabar suprato, kas tai yra tie socialdemokratų, ir ko jų viršiausias komitetas nori... O supratę tai ir negalėdami sutaikinti sąžinės reikalavimų su socialistų politika, jokių doros principų nepripažįstančia, ėmė nuo „Naujosios Gdynės“ šalinties ir apie socialistų mokslą nepergerai atsiliepti. Išvydę tai „N. Gdynės“ rašytojai susiprato negerai padarę ir bando dabar kitaip jau giedoti. Štai paskutiniame (23-me) savo laikraščio numeryje jie mėgina socialistus išteisinti, nuverzdami visus jų pernykščius karžygiškus darbus ant „chuliganų“ ir „anarchistų“... Jie tai, mat, o ne socialistai žudę nekaltus žmones, jie tai plėšę turtinuosius ir beturčius, jie tai kai-kur pasinaudoję net „socialdemokratų antspaudais“ (pečėtimis) ir popieriais... Jie „dengėsi socialistų vardu“... Tikrieji gi socialistai niekad to nedarė nes jie, girdi, „kovoja ne su pavieniais kapitalistais (lobininkais), bet su visa dabartine išnaudotojų (kapitalistų) tvarka; kovoja ne naikinimu, ne plėšimais, tik organizavimu ir platinimu tarp darbininkų mokslo ir susipratimo“...

Viskas tai gražu, kilsta tik savaimi klausimas: kam gi čia tikėti: ar „Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komiteto“ kursai leidžia savo organizacijoms daryti „visokius“ baudimus ir atiminėti valdžios pinigų, kaip tai buvo apskelbta 14-me „N. Gdynės“ numeryje, ar nežinomam autoriui straipsnio „Apie huliganus“, patilpusio 23 me №-je tos pačios „N. Gdynės“?... Tai viena. O antra—iškur gi Lietuvoje atsirado tie „chuliganai“? Kas juos pagimdė? Kas jiems davė socialistų popierius ir antspaudus?

Ką ant to atsakys „Naujoji Gdynė“, kaip ji tą viską išaiškins, mes neapsiimam įspėti. Bet vieną dalyką gerai žinome, jog visi tie „chuliganai“, arba lietuviškai sakant „plėšikėliai“, ant kurių „Naujoji Gdynė“ visas kaltes verčia, išėjo iš socialistiškų kuopelių. Pripažino tai ir pati „Naujoji Gdynė“ (žiur 11 n-ri), paaiškindama, jog kaikur buvusieji pirma socialistų draugai „plėšikėliais pavirto“. Tą artymybę socialistų su „chuliganais“ patvirtino faktas, jog „chuliganai“ turėjo socialistų antspaudus. Turėjo gi dėlto, nes prie socialistiškų kuopų prigulėjo iš jų nutarimus pildė. Apie tai kad „chuliganai“ būtų socialistų antspaudus išvoę, nei „Kova“, nei „Darbininkų Balsas“ nei kiti socialistų laikraščiai nieko nerašė. Todėl mums matas, jog „N. Gdynė“ visai neteisingai kaltina čia „chuliganus“. Lietuvos pernykščiai ir šiemečiai „chuliganai“ yra tikri socialistų vaikučiai ir ištikimi „Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komiteto“ nutarimų pildytojai. Grobdami svetimus turtus, jie varė „ekspropriacijos ir proletarizacijos“ darbą, tai yra daugina proletarų beturčių skaitlių, o to tai juk ir nori socialistai, kaip tai ir „Vilniaus Žinios“ rašė ir iš-kitur yra žinoma.

„N. Gdynė“ gailistauja, kad „Ned. Skaitymas“ ir „Šaltinis“ neatskyria socialistų nuo „chuliganų“. Skundas neteisingas—nes mes nesam prate atskirus dalykus maišyti. Kai tarp socialistų ir „chuliganų“ atsiras skirtumas, mes

tą skirtumą, ir pažymėsime. Ikšiol ant nelaimės tas skirtumas buvo tik vakarinėj Europoj, o pas mus, Rusijoj ir Lietuvoj jo beveik nebuvo; o jei kur ir buvo, tai labai neaiškus ir nežymus. Be to, jei dabar mūsų žmonės neatskyria socialistų nuo „plėšikėlių“ ir „anarchistų“, tai tame kalbi ne katalikiški laikraščiai, bet patys socialistai. Jei jie neužjautė plėšikėlių ir anarchistų darbams, tai butinai turėjo tuojau užprotestuoti prieš plėšikėlius ir anarchistus ir ne davinėti jiems savo antspaudų ir poperių. O to socialistai per ištus metus nepadarė. Protestuoti pradėjo vos tik dabar, kada žmonės ėmė gvoltu šaukti prieš politiškas žmogžudystės ir plėšimus revoliucijos naudai daromus. Todėl patilpęs „N. Gdynės“ socialistų apginimas, nežinau, ar pertikrins nors vieną šiek tiek susipratusių skaitytoją.

Ant galo, kodėl gi pati „N. Gdynė“ gindama socialistus nepaaiškino saviems skaitytojams, apie kokius socialistus ji kalba? Nejaugi ji nežino, kad socialistų esama visokios rūšies. Yra socialistai demokratų („esdekai“) yra socialistai-revoliucionieriai („eserai“); tie paskutiniai vėl dalinasi į „minimalistus“ ir „maksimalistus“ ir tt. „Eserai“ pripažįsta ir politiškas žmogžudystės ir plėšimus ir todėl ta socialistų šaka niekuo beveik nesiskiria nuo peikiamųjų „N. Gdynės“ anarchistų. Jei tat „N. Gdynė“ rašo, buk socialistai „kovoja ne naikinimu, ne plėšimais“, tai čia ji elgiasi kaip suktas pašalinis advokatas,—paslėpdama nuo savų skaitytojų pusę tiesos; nes viršminėtasis sakiny, pritaikintas prie socialistų demokratų („esdekų“) bus teisingas, bet pritaikintas prie socialistų revoliucionierių („eserų“) bus visai melagingas, nes „eserai“, o ypač teroristai visai nesišlėpia su tuo, jog jie kovoja „naikinimu ir plėšimais“.

Slapstydamies nuo policijos socialistai paprato daugstyties visokiais vardais ir naudoties visokiais pašpartais. Vienas ir tas pats socialistas šiandiena vadinasi Ivanovu, rytoj Petrovu, poryt Bronšteinu ir tt. Taip daro atskiri socialistai, taip daro ir socialistų kuopos. Vienur jos apskelbia savę kaipo socialdemokratų partija, kitur—kaipo socialrevoliucionierių, trečioj vietoj—kaipo minimalistų, ketvirtoj—kaipo maksimalistų ir tt. Tokiu būdu maino savo vardus ko ne kas mėnesį, ir stebiasi, kad šiaipjau žmonės neatskyria vienos rūšies socialistų nuo kitos. Tegū prisilaiko tų pačių vardų ir pasako aiškiai, kokį programą jie pildo tuomet kiekvienas žinos, ko verta ta ar kita socialistų rūšis. Dabar gi visi vadinasi socialistais, o tuotarpu kiekviena jų kuopelė saviškai elgias, saviškai organizuojas, kitokia spalva puošias. Todėl viešai sakomė, jog Naujai Gdynėi visai nepasisekė socialistus apginti. Ji net neįšaiškino saviems skaitytojams, katros rūšies socialistus ji norėjo užtarti: ar „esdekus“, ar „eserus“, ar kitokius.

Tnomi ir norėjome užbaigti šį straipsnį. Bet štai mums plunksną atidedant, gavome žinią apie naują „N. Gdynės“ platinimo būdą, kurį ir skubinames paduoti visuomenės teismui. Vienas ir antras mūsų prenumeratorių skundžiasi, jog jie po „Nedėldienio Skaitymo“ juostele gavę neperseinau 20-jį „N. Gdynės“ numerį. Daug girdėjome pasakojimų apie tai, jog socialistai dažnai neužlaiko paprasto žmonių gyvenime padorumo. Bet apie tokį begėdišką socialistiškų laikraštų platinimą, kokį prasimanė „N. Gdynė“, dar mums ikšiol neatsiėjo girdėti. Nejaugi „N. Gdynės“ platintojai nesupranta, jog brukdami savo laikraštį po „Nedėldienio Skaitymo“ juostele, jie elgėsi nelyginant kaip ana juodoji kraugerė blusa, kuri kiekvienam žmogui lenda už apykaklės, idant svetimo kraujo prisisiurbtų?...

(Druskius.

REIKIA ŽEMĖS.

Išrinksime į Dumą atstovus, o tie mums turės parnešti žemės. Be pridėjimo žemės nieko nebus. Laikraščiai rašo-rašo, kad mūsų valstiečiai eitumem į vienasėdžius. Kad tik tuomet tebusią galima pagerinti mūsų vargingas buvis. Ak mūsų ir patys geriausiai suprantame, kad vienasėdžiais gyventi geriausiai, ir eitumem į vienasėdžius, bet sakykite kaip! Tų sodžių gyventojai, kurie nelabai žemę suskalde, juk dar galėtų šiaip-taip į vienasėdžius išsiskirstyti, ypač, jei iš banko butų suteikiama pigutė paskola, jei bendros su dvarais ganyklos butų galutinai atskirtos, jei iš izdo miškų duotų medžiagos troboms. Apei Jurbarką, Eržvilką, Betygalą, ir kitur, kame nėra taip baisaus žemės padalinimo, seniai jau pradėja eiti į kolonijas, ir jų buvis kame pagerėjo. Bet kaip mums mažžemiams, kurie turime žemutės šniurų 3—5 dešimtinis, aplūžusias grinčelės, suramstytas kuteles, kurios ant vietos dar stovi šiaip-taip, bet tik nors pirštu jas pakirbink, sutrupės ant vietos. Ir kaip ir iš ko trobas statyti vienasėdžiuj? Sodžiuje begyvendamas, dar šiaip-taip ir ant 3—5 dešimtinų išlaikai ir kumelpalaikę ir šioktą-tokią karvutę, keliatą paršelių, o kaip tai padaryti, jeigu išsiskirstant į vienasėdžius reikės dar atsisėsti ant visublogosios žemės, gal ir negyventos*). Tadgi visupirmiausiai mums reikia žemės pridėti, ar veltui nuo izdo, ar ant pigaus o ilgo išpirkimo nuo dvarų, kurių aibės yra praskolinta, reikia pigios paskolos. Viena viltis, bene ką padarys nors trečioji Duma. Mums lietuviams per maž žemės, o dabar štai dar neseniai ir „Ned. Skaitymas“ rašė, kad Dotnavos dvaras išparduotas iš kažikur atsiplujousems rusams, tuotarpu kad mums siulo Sibiro tyrus. Reikia žemės mums, bet čia pat Lietuvoje.

R. M.

Žinios iš visos Rusijos.

Valdybos parėdymai.

~ Vidurinių veikalų ministeris paaiškino, kad Lenkijoje perkantieji žemę su valstiečių banko pagalba galės rinkti Dumon su smulkiaisiais savižemiais. Todėl suvalkiečių valstiečių rinkimo teisės senato nesusiaurinta.

~ Valdininkai, priklausantieji prie vidurinių veikalų ministerijos, gavo paaiškinimą, kad rinkimuose neprigulėtų prie partijų, priešingų dabartinei tvarkai; už nepaklausymą bauginami atstatymu nuo vietų,

~ Gubernatoriams išleista aplinkraštis, pagal kurį valsčių vyrijos prieš rinkimus įgaliotinių į pavietų rinkimus gali pirmiau išrinkti naujus rinktinus („vibornus“)

*) Kuriems besiskirstant į vienasėdžius tenka prastėnė žemė, paprastai esti primokama pinigais ir gerai primokama!

Redakcijos prierasas.

~ Kad realinių mokyklų mokiniams leista įstoti į universitetus, išdavus pirmiau egzaminą iš lotiniškos kalbos, todėl prie realinių mokyklų leista įrengti lotiniškos kalbos lekcijos, kurios lankyti neprisakyta, bet palikta liuosam mokinių norui.

~ Rygos general-gubernatorius užgynė baudžiamiesiems kareivių buriams plakti žmones ir deginti trobesius.

Riaušės.

Revoliucija eina silpnyn. Per praeitą savaitę (nedėlią) žymiai mažiau buvo užpuolimų, plėšimų, užmušimų. Kuršan „miško broliams“ gaudyti atsiųsta genarolas Meller-Zakomelski. Tečiau revolucijos pabaigos dar nėra galima pranašauti, ir šiandien dar anaipol nėra ramiaus gyventi, kaip vakar.

Lietuviai Rusijoj.

Sofeiskas (Mogilavos gub.). Mogilavos gub. randas lietuvių daugybė; vieni jau baigia nykti tautiškai, kiti da vis laikosi. Prie stipriausiųjų priguli Sofeisko lietuviai. Pas juos užsiliko ir lietuviški papročiai ir dainos garsiai tebeskamba. Jie skaito lietuviškas knygeles ir net laikraščius. Garbė Sofeiskiečiams.

Magilavietis.

Šaltis.

Siberijoj 15 spalnio prasidėjo tikra žiema. Tomске ir Semipalatinске 1 lapkričio buvo šalčio 30 laipsnių su viršum; 6 lapkričio Irkutske ir Nerčinske—20 laipsnių. Visa rytų Rusija po sniegu.

Žinios iš Lietuvos.

Stulgiai (Raseinių pav.). Rinkimai į V. Dumą artinas. Gerų pasiuntinių į ją ne labai daug teturime. Laikas visuomenę pažindinti su mūsų kandidatais į Dumos atstovus, kad galėtumeme pasiskirti sau kuogeriausius iš jų.—Stulgių parakvijoje yra dvi ypati, kurios tiktų į V. Dumą. Trumpai sąžiniškai abudu paduodu visuomenės žinei.

Pirmas. **Mikolas Girdvainis**, dvarponis, kariškasis inžinierius, pirmas pasaulyje ichtiologas ir insektologas, sąnarys matematikos žinovų Bordeaux, sąnarys Mokslų Akademijos Paryžiuje ir tt. ir tt. . . Kaip žmogus—gali būti prilygintas senobinėms šventiesiems—ir—Apaštalam, nes plačiai po pasaulį važinėdamas sėja, kerėdina ir grudina šv. Katalikišką tikėjimą. Ramiai, nesikarščiuodamas, giliai mokliškai išrodinėja šv. tikėjimo tiesas kam tikt mato to esant reikalingu.

Šv. Teologijos mokinys užrubežyje pas garsiausius teologus. Gerai žino ekonomiją politišką, sociologiją ir gamtą; ne paprastai darbštus; turi ypatingą talentą prie savęs pritraukti visus, kas tikt su juo turi laimę įsipažinti arčiau; gerai iškalbingas, begal greit perima mintį neaiškių sakinių ir tuoju gali išrišti, ir sukritikuoti netikusius pažvilgius. Tėvynės

mylėtojas karštas, bet ne šovinistas, neko blogo ne linkėja ir lenkams. Lenkai buvo ant jo truputį papykę, kam savo mokliškus veikalus isleidinėjo užrubežyje svetimose kalbose; jis teisinosi tuo kad mūsų krašte nedaug tokių, kurie galėtų suprasti jo veikalus. Galima dar drąsiai pridėti, kad yra didis liaudės mylėtojas.

Valstiečiai jo ypatoje gali matyti be abejonės savo tėvą ir apginėją. Kas bus reikalinga ne maitos ir dvarponiams. Taigi visi vienbalsiai be jokio abejojimo drąsiai gali duoti balsą tokiai ypatai.

Antras. Gydytojas **Vladislovas Levanauskis**, gamtos ir mūsų krašto reikalų žinovas, žmogus teisingas, geras katalikas; greitai permanas reikalą, rimtai giliai racionališkai šnekąs, mastą apie dabartinius tautos reikalus. Dideliai rupinas liaudies apšvietimu. Žodžiu sakant, labai praktiškas ir geras žmogus. Dvarponis, bet galima sakyti daugiau sukąs į valščionių gerovę, kaip į didžturčių ir labai prilankus mūsų dvasiškijai ir šv. tikėjimui. Dvasiškija ir valščionis drąsiai gali balsuoti ant jojo. Viena tikt nelaimė, kad abudu tuodu mūsų kandidatu nenori į V. Dumą patekti, bet yra ant tiek išmintingu, kad jeigu visuomenė norės, vilios, kad prisilenks prie jos troškimų ir kuoištikiemiausiai atliks savo pasiuntinystę. Raskite ir duokite mums užvargusiems daugiau tokių ypatų!.

Kun. A. Skinderis.

Kaunas. Vieną nedėdienį kažikaip užklydau į Šančius ir negalėdamas kur-kitur buvau priverstas čionai išklaudyti šv. Mišių. Mačiau žmones einant į mažą koplytėlę, o kažikas man pasakė, kad ir kunigas tuoju atvažiuosias.

Kaip žinoma, Šančiai yra Kauno priemiestis, kursai atsirado visiškai neseniai. Pirm' keliolikos metų Šančių beveik nebuvo. Tuomet toje vietoje buvo dirvos ir žmonelės ramiai sau arė ir sėjo, niekies nesvajodami, kad nepoilgo bus čionai miestas. Šiandieną Šančiai išties yra miestas. Puikus muro namai stovi vieni prie kitų; riogso plačiausios gelžinkelio sąkrovos ir dirbtuvės; stypso augšti fabrikų kaminai. Yra pačtos ir telegrafo stotis; lakštai ir laikraščiai yra kasdien' pristatomi. Per visą priemiestį traukias gražus pliantas. Tankiai čionai užklysta Kauno vežėjai. Kasdien' po kelis sykius iš Šančių Kaunan ir atgal važiuoja apicierių vežimėlis, vadinamas „lineika“, kuriuo už dešimtį kapeikų galima yra pasinaudoti ir šiaip žmonėms. Katalikų gyventojų skaitos čionai viršiaus **trijų tukstančių**, kurie teturėdami menką koplytėlę yra prispirti vaikščioti Kaunan į bažnyčią. Tiesa, kunigas atvažiuoja čion kas šventę, bet kas iš to, kad nevysi žmonės gali pareiti vidun. Daugumas turi kuždėti ore po lietaus ir sniego.

Man prisartinus prie koplyčios durių, girdžiu malonų giedojimą, klausaus ir pats savo ausims netikiu, bet pasiroda, kad lietuviškai. Net atsidukseju iš džiaugsmo ir maloniaus buvo melsties. Nepoilgo

atvažiavo iš Kauno kunigas, prasidėjo šv. Mišios. Visas susirinkimas užtraukė: „Pulkim ant kelių“. Saldu net pasidarė ant širdies. „Dieve“, tariau, ar kilsta prie Tavęs kieno karštesnė malda už tos mūsų giesmės brangius žodžius!“

Grįžau Kaunan, jauzdamas širdyje kažikokią malonų lengvumą. Beeidamas pavijau kažikokią žmogų, su kuriuo išleidžiau į kalbą.

— Pasakyk Tamsta,—tariau—ar Šančiuose kas šventę žmonės meldžias lietuviškai?

— Kur tau,—atsakė nepažįstamasis—tik' neseniai tepradėjome, pirmiaus kas-šventę viskas budavo lenkiškai, nors visi čion' gyvenantieji katalikai yra beveik lietuviai; maža tik' jų dalis yra sulenkėjusi, nors ir tie visi supranta lietuviškai. Daug privargome koliai įvedėme čion lietuviškus giedojimus ir pamokslus. Mums prašant Vyskupas liepė maldas atlikti vieną šventę lenkiškai, antrą—lietuviškai, bet sulenkėję lietuviai nenorėjo ir Vyskupo klausyti, jiems, matyk, svetima kalba meilesnė už p igimtą. Bet dabar jau ačiu Dievui nors antrą šventę išgirstame Dievo Žodį savo kalboje. Butinai yra reikalinga, **kad čionai kunigas nuolatai gyventų.** Žinoma, tas ar ankščiau ar vėliau turės įvykti. Pamislyk Tamstai tris tukstančiai gyventojų katalikų yra be kunigo, turi par purvą ir sniegą eiti Kaunan su savo dušios reikalais. Tokie dalykai tik' pas mus tėra galimi, kitur seniai jau butų įsteigta parapija, pastatyta bažnyčia ir kunigui namai. Tikimes, kad dvasiška valdžia atkreips savo akį į mūsų reikalus ir neduos mums vargti. Męs parapijonai neišsižadame aukų, bet kaip pradėti ir kur kreipties, męs nežinome. Man matos, Karmelitų klebonas turėtų tuo užsiimti; daug męs gero nuo jo apturėjome, tikimes, kad ir tą mūsų širdies troškimą jis ispildys.

Taip mumdvim besikalbant, nepasergėjova, kad jau gelžinis tiltas nebetoli. Nepažįstamasis atsisveikino nuo manęs, o aš žinksniavau Kaunan. P. Z.

Suvalkai. Šiame laike Lenkijos delegatai veikia Peterburge, kuriuos užkvietė ponas Stolypinas, kad išklaustų jų nuomonę apie įvedimą Lenkijon savyvaldos (ziemstvos). Žinoma įvedus Lenkijon savyvaldą, visose įstaigose butų vartojama lenkiška kalba ir par tat Suvalkiečiai lietuviai butų nuskriausti ir toliaus lenkinami. Todėl Suvalkiečiai lietuviai suprazdami pavojų padavė ponui Stolypinui, ministerių pirmininkui, šį protestą:

„Napoleonas I už suteiktą lenkų pagelbą, steigdamas Varšuvos kunigaikštiją, o paskiaus Vienos kongresas—Lenkų Karalystę, prijungė prie jos ant mūsų nelaimės užmiršdamas vietinius lietuvius ir Lietuvos dalį, šiandieninę Suvalkų guberniją, kurioje iki šiol beveik visur gyvena lietuviai. Dabar iš priežasties Tamstos derybų su Lenkijos delegatais apie įvedimą savyvaldos su lenkiška kalba administracijoje, męs lietuviai stipriai protestuojame prieš įvedimą lenkiškos

savyvaldos mūsų Lietuvių krašte su visiškai svetima mums lenkiška kalba ir reikalaujame įvedant į Suvalkų guberniją dėlei žmonių nuraminimo, įvesti tuo pačių laiku į mūsų gubernijas, teismą, mokyklą ir administraciją Lietuvių kalboje, kaip daugumos gyventojų.

Skuodas. (Telš. apskr.). Jau bus mažne metai kaip Skuode p. Orvidas prie savo krautuvėlės įrėngė knygynėlį su skaitykla. Tikslas, regis, butų geras: platinti tarp mūsų apšvietimą, bet nelaimė, kad tas žmogelis nemoka atskirti gerų knygelių nuo netikusių. Vietoje duonos jis dalyja mums akmenis, o vietoje žuvies kartais pakiša, kaip sakoma, žaltį.

Vietoje naudingų, pamokinančių knygų, kurias beskaitydami męs galėtume apsišviesti, knyginkas mums kaišioja netikusius rašpalaikius, Amerikoje spaudintus plepalus arba biaurius išmislus prieš Dievo ir Bažnyčios įstatymus, prieš visą tą, ką męs esame pripratę gerbti ir ko norime taipogi ir savo kudukius išmokyti. Kas krikščionis, aš jau nesakau katalikas, gali skaityti be pasibiaurėjimo piktą buvusiojo kunigo Dembskio rašpalaikį: „Iš ko kyla melai?“ arba amerikaniškąją Šliupo „Tikyba?“.

Kas nežino, kad nėra baiesnio žmogaus už apostą; taip ir Dembskis, buvęs nedoru kunigu, iš šv. Bažnyčios išmestas, iš apmaudo ir pats nebežino ką rašas, po Ameriką lakstydamas. O čia p. Orvidas mums tą jovalą siulo tartum koki skanų valgį.

Vyrai, mums brangus yra mūsų pačių ir mūsų kudukių sveikas auklėjimas. Todėl męs negalime užkėsti, kad per savo neišmanymą ar per atkaklybę mums dvasiškus nuodus pardavinėtų. Kas ne moka ar nenori atskirti gerų knygų nuo blogų, tas neturi jų pardavinėti. Ar galėtų būti aptiekioriu žmogelis, kurs nesugebėtų atskirti vaistų nuo nuodų (liekarstų nuo truciznos). Jei p. Orvidas tos išminties neįgaus, męs turime liauties pas jį daiktus pirkinėti

Jurgis Smalautis.

Rumšiškė (Kauno gub.). Naktį iš 25 į 26 spalio mėn. atsitiko Rumšiškių miestelyje gaisras. Sudegė dviejų gyventojų grįčios, klėtys, tvartai ir klojimai. Suplėškėjo ugnyje beveik visas negyvas inventorius, ir iš gyvojo inventoriaus 1 arklys ir 6 avys. Nelaimingi atliko be pastogės, duonos ir pašaro. Ir tiktai dėka narsumui ir somojingumui subėgusiųjų gesintojų beišliko nesudegęs visas miestelis, nes gaisras prasidėjo nuo galo ir ugnis siautė pavėjui išilgai miestelio. Priežastis gaisro ligšiol dar nežinoma tikrai. Vienok matant paprastą mūsų žmonių, ypač sodiečių su ugnimi neatsargumą, sakysiu pasityčiojimą iš ugnies, kaip va švaistymąsi grįčiose ir klėtyse su degančiomis skalomis ir papyrosais, pypkėmis—kiekvienas privalo spėti, jogei ir šito skaudaus priepuolio priežastis—tai neatsargumas.

Nėhylis.

Skuodas (Telšių pav.) Spalio mėnesio 27 dienoje

Skuodo kapus ties Norvydžių kaimą aplankė kažikoksai piktadarys-plėšikas, kursai atmušęs dureles, išplėšė kelias koplyteles, nudraskė nuo stogų pagražinimus, nulaužė kryželius, kuriuos sulankstęs atgal sumetė. Nepaliko sveika ir Jokymo Pabriežos mūrinė koplyčia; piktadaris išmušęs langą ir viską išdraskęs. Kieno tai darbas, sunku spėti; graičiaus, kad kokio-nors puspročio, nes sunku tikėti, kad žmogus pilno proto būtų tai padaręs. Skuodo parapijonams atsižinojus apie tai, pasidarė nesmagu, kad jų kapus, kuriuose ilsis jų bočiai, tėvai ir broliai, taip kažikas paniekino. Tegu tas atsitikimas persergsta ir kitus; Kapai turi būti uždaryti ir saugojami, kad niekas nereikalingas tenai neįeityt.

B. P.

Vilkija (Kauno pav.). Virbaliunų kaima neperdidelė: seniaus buvo 7 ukininkai pilnvalakiai, dabar, kaikiuriems pasidalinus, radosi 13 ukininkų. Praeitais metais visi ukininkai sudėjo piningus „Nedėldienio Skaitymui“ parsisiųzdinti, bet negalėjo pasidalinti: vienas ima sau, kitas sau, išdrasko po lapelį; kiekvienas nori parsinešęs namo pasiskaityti. Vienas parsineša laikraščio pradžią, kitas pabaigą, per tatau nieko negali suprasti, kas ten rašoma, ir dabar jie sako, nieko gero neduodąs laikraščių skaitymas darbininkui žmogui.

Polėda.

Kaunas. Šiuometinis „Ned. Skaitymo“ bendradarbis kunigas Tumėnas atsisakęs nuo vietos, J. M. Vyskupai leidant, šiomis dienomis gabenasi į Vadoklius.

Iš Žemaičių Vyskupijos.

5 lapkr. mirė kun. Ant. Veblauskis.

10 lapkr. mėnesio, umai numirė Aukmergės klebonas kun. Stanislovas Radvilavyčius.

Kun. Jonas Jogminas Smilgių kamendorius perkeltas Kaunan Karmelitų bažnyčios kamendorium'.

Žinios iš užrubežio.

Londonas. 4 Lapkričio dienoje, Vikerso laivų dirbtuvėse užbaigė dirbti Rusijai nauji šarvočių, kuri pavadinu „Riurik“. Tas šarvotas skraiduolis yra visustipriausias iš visų šiandien esančių kariškų laivų, gali išmesti vienkart 56 šuvius, kurie už keturiu mylių gali pramušti sforiausį šarvą. Rusija matos vėl skubinas sutvėrti sau laivyną, žuvusį ties Cusimą pernai 14 Gegužes mėnesio dienoje.

Rymas. 6 Lapričio dienoje, švento Petro bažnyčioje truko bomba, kuri nieko nesužeidė, nei pragaištės padarė Beregint atsirado policija ir pradėjo tyrinėti, bet kaltiminko nerado. Bažnyčia pilna buvo akis edančių dumų. Rymo laikraščiai tuojaus išleido ant atskirų lapelių atsitikimo aprašymus. Tėvas šventasis, toje valandoje, kada Jam pranešė apie nelaimę, buvo prileidęs prie savęs du šimtų maldininkų, su kuriais kalbėjos. Jis nubalo, bet akymirksnyje atsigavo ir suteikė maldininkams palaiminimą.

Pasirodo, jog nelaimė galėjusi būti begalo didelė. Bomba buvo prikabinta prie laiptų spyriaus, nes buvo tai-

somas vienas labai platus ir augštas skliausmas. Kad bomba trukdama būtų pagadinusi kelis spyrius, tuomet visas skliausnas būtų nugriuvęs žemyn. Bet Dievas saugojo. Tėvas šventasis pasakė, kad tokį darbą galėjo tepadaryti ne-gut žmogus be proto..

Anglija. Anglijos laikraščiai pakėlė klausimą, kuomet galėtų įvykti tarp Anglijos ir Rusijos susibičiulavimas, arba susiartinimas. Jie rašo, jei Rusija ant formališko dokumento išreikštų savo pasiruošimą nesikišti į reikalus Afganistano, Turkestano ir Tybeto, ir jei Rusija tų šalių nenorės prijungti prie savęs, tuomet ir Anglija išreikš formališkai savo pakėtinimą nesikišti į Tybeto reikalus ir neliesti Afganistano savystovystės. Kas link Persijos, susitarimas Anglijos su Rusija esąs galimas šioks: Rusija galėsinti veikti šiaurinėje Persijoje, o Anglija pietinėje. Ant tokių tai pamatų esąs galimas susitvėrti susitarimas Rusijos su Anglija.

Francija. Naujai susitveręs Francijos ministerių kabinėtas su savo pirmininku Klemanso, regis kad smarkiausiai ims rašinėti bažnytinius turtus ir daiktus. Karės ministeris leido paliepiamą, kad kareiviai padėtų palicijai tą darbą atlikti. Žinoma doriems žmonėms bus nemalonu, kad kariumenė turi pildyti palicijos pareigas. Tas patsai ministeris įsakė kareiviams turėti milinito patronus, kuriais galima būtų bažnyčių duris išversti, jei žmonės nenorėtų policijos leisti vidun. Toki tai yra laisvė Francijoje; visi iš jos naudojas, tikt katalikams jos nėra.

Aukos.

Kauno gimnazijos lietuvių kalbos mokytojui apmokėti paaukojo:

	R. K.
Kun. Juoz. Jassas	3.—
Dr. Jul. Hanusovyčius	3.—
Kun. Žebrys	5.—
Kun. Kaz. Rimkevyčius Birž. k.	2.—
NN. per kun. Žadeikį	3.—
Kun. Marc. Jurgaitis Šilavo kleb.	5.—

Nuo įkurimo komiteto iki 1-sios Spalių d. Kauno **Viesam Lietuvjū Katalikų knygynui** (Bibliotekai) gyvais pinigais paaukojo:

Ona Nenorčykė tarnaitė	1.—
Magdalena Sakaskytė tarnaitė	1.—
Juozapata Alinskaitė	1.—
Uršulė Alinskaitė	1.—
Agnieška Čiasniūtė	—50
Karolyna Murelaitė	1.—
Ona Murelaitė	—20
Ona Abrutaitė (Rietavo parap.)	25.—

Iš viso 30.70

Draugiai su min. №№ 42—47 „N. S.“ auk. 613.90

J. M. p. Grapas Al. Tyškevyčius (iš Kreting.)
paaukojo malkų šiekšnį.

Viešo L. K. K. Valdyba.

Panevėžio realinės mokyklos lietuviškos kalbos mokytojui apmokėti paaukojo:

Kun. Tilvitis	3.—
„ Digaitis Paliepio kleb.	3.—

- „ Stankunas Betyg. kleb. . . . . 3.—
- „ Digaitis nuo Paliepio parap. . . . . 2.—
- Dusetiškių kalinių šeimynoms** šelpti, kurių penėtojai (tėvai, vyrai, broliai) sėdi kalėjimuose už riaušes 1905 m. 18 balandžio, paaukojo:
- „ Kun. Stankunas Betygalės kleb. . . . . 3.—
- „ A. Pauliukas Šimonių kleb. . . . . 2.—

Redakcijos atsakymai.

P. Albertui Rubšuii Širminiuose. Tamstos klausimas neaiškus. Nežinia kokių mokslų nori tamsta mokyties, ir kuo paskui nori tapti. Su panašiais klausimais patartumem kreipties į vietinius kunigus, kurie tamstą gerai pažįsta.

Kun. A. Ragaišuii. Ačiu už puikius straipsnius. Sunaudosime. Visokiems „cicilikams“ rasit ir butų geistina, idant „N. S.“ neišeitų, bet jis eis kaip ejęs.

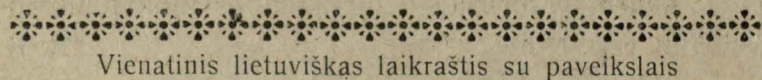
P. Pov. Pežai. Kokio gi tamsta nžmokėsni nori?

Kun. C. P-kiui Pap. Tamstos ikšiol nesunaudotus „juokus“ patalpinsime „Kauno Kalend. 1908 m. Šiomet negalėjome sunaudoti. Pervėliai gavome.

Knn. V. Juoz-ui Ž-yj. Už patarimą apie „kukalius ir kviečius“ ačiu. Sunaudosime.

P. Juoz. Moc-ui Vab-e. Ačiu už žineles. Jei pauperis (škaplerninkas) platina blogas knygas—tai susitarkit nuo jo nieko nepirkti, o tada pats pamatys, ar daug pelnys pardavinėdamas vien „cicilikiškus“ šlamštus.

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

Vienatinis lietuviškas laikraštis su paveikslais

„ŠALTINIS“

Išėina kas savaitė. Skiriamas apšvestesniems sodžiaus ir miestų lietuviams katalikams.

„**ŠALTINIS**“ duoda kas savaitė apie 20 puslapių pamokinančių skaitymų ir įvairių-įvairiausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

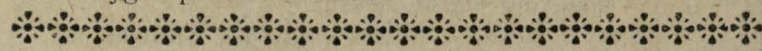
„**ŠALTINIS**“ papuoštas gražiais paveikslėliais (ilustracijomis)

„**ŠALTINIS**“ duoda kas savaitė gražų pamokinantį priedą vaikams.

„**ŠALTINIO**“ kaina: mėtam 4 rubliai, pusei metų 2 rubl. 3 mėnesiams 1 rublis.

Pinigus siųsti šitokiu adresu:
Seinai Suvalkų gubernijos. „Šaltiniui.
 Meldžiame savo adresą aiškiai parašyti.
 Kas norėtų susipažinti su „Šaltiniu“ meldžiame prisiųsti savo adresą. Per visą gruodžio mėnesį dovanai siuntinėsimė.

Jieškoma agentų apgarsinimams rinkti.
 Kas apsiimtų perdavinėti atskirus „Šaltinio“ numerius, meldžiame paduoti savo adresą.
 Išlygas pranešime laišku.

BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ
Cecilijos Baranauskytės
 Kaunę. Viešasis (paradny) placas. Fišero nmai.

— JAU ATSPAUSDINTA: —
Rygos kalendorius
 1907 m
A. Macejevskio išleistas, kaina be priedų—10 kap. su su priedu: „Žemdirbystė“ ir „Naminis Gydytojis“ 20 k. Rusiškai-lietuviškos pašnekėles kaina 30 k.
 Kreiptiesi: į **Ryga, Pilies gatvė, № 7.**

IŠĖJO IŠ SPAUDOS
Lietuviškas Bažnytinis Giesmynas.
 Adynos, Rozančius, Graudų Verksmai, įvairios giesmės, litanijos ir nekurie lotyniški gimnai.
Garmonizuoti vienam, trimis ir keturiems balsams par
J. NAUJALI.
Kaina 2 rub. 50 k. →

Centrališka sankrova **J. NAUJALIO** knygyne, Kaune.
 Ką tik išspauzdintas ir išėjo į svetią visiems pažįstamas
Lietuvių naminis draugas

Kalendorius 1907. m.
 Didelio formato; tilpsta jame tarp kit-ko: Ponas Tvardaukas, (puiki apysaka), apie meilę savo kalbos, apie Dumą (sū paveikslu) daugybe gražių dainų, juokų (su paveikslais). Iš viso 14 paveikslų. Naminiai gydymai savęs ir gyvulių, naudingi patarimai ir t.t. **Kaina 15 kap.**
 Perkupčiams imant šimtais daug pigiau.
 Adr.: **RYGA, Katalikų gatvė, № 20, L. Jakavičiaus knygynas.**

*****
 Dvasiškos valdžios patvirtintas:
 „**Naujas ir senas Elementorius**“,
 mokintis labai lengvas su pagelba paveikslėlių. Jame yra ir senas mokymo budas, poteriai, katekizmas, maldos rytmetinės ir vakarinės, litanijos, ministrantura, dainos ir t.t. pusl. 48. **Kaina 8 kap.**
 Kas prisiųs 16 kap krasos markėmis—išsiųsiu 2 elementoriu.
 Perkupčiams ir knygų platintojams nuleidžiu 50%.
Adresas: Vilnius, Antokolski bereg № 4, kv. 3.
K. Strazdas. 4—3

*****
 Ką tik atspauzdintas ir pardavinėjamas lietuviškos kalbos
KALBAMOKSLIS.
 Parašė **Adomas Stuobris.** KAINA 25 kap
 Gaunamas **L. Jakavičiaus** knygynuose. Rygoje, Katalikų gtv. № 20, arba Pilies gtv. № 16. 3—2